

Kaçak tarihi eser nasıl bulundu?

Sema EMİROĞLU /
NEW YORK

TÜRKİYE, Afrodisias kazılarının başkanlığını yapan bir profesör sayesinde Aydın'dan kaçırılan ve bir buçuk yıldır kayıp olan önemli bir tarihi eseri yeniden koleksiyonuna kattı.

Amerikan Federal Soruşturma Bürosu (FBI) tarafından el konulan ve M.S. 1. yüzyıla ait olan bir insan figürüne ait baş, geçtiğimiz akşam New York'ta Kültür Bakanı Timurçin Savaş'a teslim edildi.

Aydın'ın Karacasu ilçesindeki ören yeri kazıevi bahçesinden 14 Mayıs 1993 tarihinde çalınan baş, kazının başkanlığını yapan Prof.R.Smith tarafından yaklaşık bir buçuk yıl sonra tesadüfen New York'ta görüldü. İş yerinin bulunduğu 76. caddede bir bankaya giden Smith, o sırada yan tarafta bulunan galerinin vitrininde çalınan başın satışa sunulmuş olduğunu gördü ve eserin Selim Dere adlı bir Türk'e ait olduğu belirlenen Fortuna Fine Arts galerisinde sergilendiğini bu yılın Ağustos ayında Kültür Bakanlığına bildirdi.



Afrodisias koleksiyonundan insan figürüne ait bir baş, New York'ta ele geçirildi ve Kültür Bakanı Savaş'a teslim edildi

Kabartma bir pano üzerinde yer alan ve 1980 yılında Sebastion tapınağı kazısında bulunan insan figürüne ait başın çalındığı, IN-

TERPOL aracılığıyla tüm dünyaya duyurulmuştu. Eserin New York'ta bulunduğu anlaşılması üzerine çalınan başın Grek mitolojisini yansıtan panonun bir parçası olduğu kanıtlandıktan sonra FBI tarafından Kültür Bakanlığına teslim edildi.

Anıtlar ve Müzeler Genel Müdürü Engin Özgen'in verdiği bilgiye göre, Herakles heykelinin alt kısmı Antalya Müzesi'nde, üst kısmı ise Boston'daki Museum of Fine Arts'da bulunuyor. Türkiye yıllarca bu iki parçanın bir bütün olduğunu savunurken, Boston Müzesi ise bunu yalanladı. Bunun üzerine eserin bir kalıbı yaptırıldı ve Boston Müzesi'nde yapılan deneyle, bu iki parçanın birbirine ait olduğu kanıtlandı. 1980 yılında Prof. Jale İnan tarafından Perge kazılarında bulunan bu eserin üst parçasının geri alınması için görüşmeler sürüyor. Türkiye'nin New York'taki avukatlık firması, görüşmelerde başarı sağlayamadığı takdirde dava yoluna gidecek.

1984'te Türkiye'den kaçırılan 1900 adet Elmalı sikkesi de henüz bulunamamış durumda.